

**Prawo dla startupów.
Wybór formy, finansowanie,
podatki, zarządzanie.
Poradnik praktyczny. Praxis**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Żyjemy w czasach, w których z pomysłu naprawdę może narodzić się firma. Czasem wystarczy laptop, odrobina technologii, determinacja i gotowość, by wejść w świat przedsiębiorczości. Startupy zmieniły sposób myślenia o biznesie, nauczyły rynek szybkości, odwagi w testowaniu nowych rozwiązań i myślenia o rozwoju w skali znacznie większej niż lokalna. A jednak za tą energią, innowacyjnością i tempem niemal zawsze stoi coś jeszcze – prawo. To ono porządkuje relacje, wyznacza granice, zabezpiecza interesy i niejednokrotnie decyduje o tym, czy dobry pomysł będzie mógł bezpiecznie się rozwijać.

Ta książka powstała z myślą o osobach, które budują startup, dopiero planują własne przedsięwzięcie albo już prowadzą firmę i chcą lepiej rozumieć prawne reguły, w których przychodzi im działać. Pisali ją zarówno przedstawiciele środowiska akademickiego, jak i praktycy – osoby, które na co dzień doradzają przedsiębiorcom, wspierają ich w negocjacjach, pomagają w pozyskiwaniu finansowania, reprezentują w sporach i uczestniczą w procesach restrukturyzacyjnych oraz transakcjach sprzedaży firm. Dzięki temu książka łączy dwa ważne porządki: uporządkowaną refleksję i praktyczne doświadczenie.

Zakres poruszanych tu zagadnień jest szeroki, ale właśnie taki miał być. Startup nie rozwija się przecież w jednym wymiarze. Już od pierwszych etapów jego twórcy muszą mierzyć się z pytaniami o wybór odpowiedniej formy prawnej, relacje między współnikami, ochronę własności intelektualnej, dane osobowe, budowanie zespołu czy zawieranie umów. Z czasem pojawiają się kolejne wyzwania: pozyskiwanie kapitału, współpraca z inwestorami, obowiązki regulacyjne, zarządzanie ryzykiem, a nierzadko także scenariusze restrukturyzacyjne albo wyjście z biznesu. Każdy z tych tematów mógłby stać się przedmiotem osobnego, obszernego opracowania. Intencją autorów było jednak stworzenie przewodnika, który pozwoli zobaczyć całość mapy, a nie encyklopedii. Podkreślić należy, że wyczerpujące omówienie całości zagadnień prawnych dotyczących przedsiębiorczości w jednej książce jest po prostu niemożliwe. Prawo jest zbyt rozległe, a jego zastosowania zbyt różnorodne, by mogło się ono zmieścić w jakiegokolwiek pojedynczej pozycji. Ta książka nie stawia sobie takiego celu – jej zadaniem jest wyznaczenie najważniejszych punktów orientacyjnych i ułatwienie poruszania się po tym terenie.

Warto od razu jasno zaznaczyć, czym ta publikacja jest, a czym nie jest. Nie zastępuje indywidualnej porady prawnej i nie rości sobie do tego pretensji. Każdy startup ma własną historię, własny model działania i własne ryzyka. Prawo zaś, zwłaszcza tam, gdzie spotykają się kwestie spółkowe, podatkowe, regulacyjne i unijne, bywa skomplikowane i wymaga oceny konkretnej sytuacji. Ta książka ma więc inny cel. Nie wyręczać prawnika, lecz pomóc Czytelnikowi lepiej zrozumieć, o co pytać, na co uważać i jak rozpoznawać problemy, zanim staną się naprawdę kosztowne. Autorzy świadomie zrezygnowali z typowego dla prac akademickich aparatu naukowego – rozbudowanych przypisów, obszernych przeglądów literatury i odesłań do doktryny. Nie dlatego, że kwestie te są nieważne, lecz dlatego, że adresatem tej książki jest przede wszystkim przedsiębiorca, nie badacz. Zależało nam na tym, by tekst był czytelny, przystępny i użyteczny w praktyce – by można go było czytać jako przewodnik, a nie jako monografię. Warto też wyraźnie powiedzieć, że choć tytuł i język tej książki odwołują się do startupów, jej treść jest w istocie znacznie szersza. Wiele omawianych tu zagadnień dotyczy w równym stopniu każdej osoby, która zakłada lub prowadzi własną działalność gospodarczą – niezależnie od tego, czy ma ambicje skalowania biznesu globalnie, czy po prostu chce dobrze zorganizować swoją firmę i uniknąć prawnych pułapek.

Istotną jest także warstwa językowa tej książki. Środowisko startupowe wykształciło własny sposób mówienia – dynamiczny, nasycony pojęciami z prawa, finansów i praktyki inwestycyjnej, a przy tym silnie osadzony w terminologii anglojęzycznej. *Due diligence, term sheet, tag along, drag along, cap table, vesting, crowdfunding, escrow, waterfall* – to nie są dziś egzotyczne zwroty, lecz codzienny język ekosystemu startupowego. Dlatego autorzy zdecydowali się nie unikać tych pojęć. Przeciwnie, potraktowali ich obecność jako element przygotowania Czytel-

nika do realnych rozmów z inwestorami, funduszami *venture capital*, doradcami i partnerami biznesowymi. Zrozumienie tego języka jest bowiem częścią praktycznej kompetencji potrzebnej do poruszania się w tym świecie.

Układ książki również nie jest przypadkowy. Prowadzi Czytelnika przez kolejne obszary, z którymi startup styka się na różnych etapach rozwoju. Najpierw pojawiają się fundamenty: forma prawna, umowy założycielskie, podatki i dostępne instrumenty wsparcia. Następnie uwaga przesuwa się ku własności intelektualnej i ochronie danych osobowych, czyli zagadnieniom, które w gospodarce cyfrowej bardzo często przesądzają o wartości przedsięwzięcia. Kolejne części dotyczą zespołu, relacji biznesowych i umów, a dalej – finansowania, zarówno prywatnego, jak i publicznego. Osobne miejsce zajmuje *compliance*, rozumiane szeroko, jako działanie zgodne z regułami prawa i rynku. Dalej pojawiają się kwestie odpowiedzialności, sporów, postępowań, restrukturyzacji i upadłości, a także strategie wyjścia z przedsięwzięcia. Książkę domykają zagadnienia zarządcze i komunikacyjne, bo prawo nigdy nie działa w próżni – zawsze funkcjonuje wśród ludzi, decyzji, napięć i interesów.

Autorzy mieli świadomość, że przy tak szerokim zakresie nie da się każdemu zagadnieniu poświęcić tyle samo miejsca. Niektóre problemy zostały omówione szerzej, inne jedynie zasygnalizowano. To nie efekt przeoczenia, lecz świadomego wyboru. Najwięcej miejsca poświęcono tym obszarom, które najczęściej pojawiają się w praktyce startupowej albo wiążą się z największym ryzykiem. Tam, gdzie potrzebne jest pogłębienie, książka ma być punktem wyjścia – impulsem do dalszej lektury albo rozmowy z ekspertem.

Polski ekosystem startupowy rozwija się coraz dojrzalej. Coraz więcej firm od początku projektuje swoje działania z myślą o skali międzynarodowej, coraz częściej korzysta z profesjonalnego finansowania i coraz śmielej sięga po rozwiązania prawne, które jeszcze niedawno kojarzyły się głównie z rynkami zachodnimi. W takim otoczeniu znajomość prawa przestaje być wyłącznie obowiązkiem. Staje się elementem świadomego zarządzania firmą, sposobem ograniczania ryzyk i budowania przewagi. Mamy nadzieję, że ta książka pomoże spojrzeć na prawo właśnie w taki sposób – nie tylko jako na zbiór zakazów i formalności, lecz również jako na narzędzie rozwoju.

Na koniec autorzy chcą podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tej publikacji przede wszystkim współpracownikom oraz klientom, których pytania, doświadczenia i konkretne problemy, wielokrotnie stawały się inspiracją do namysłu nad tematami poruszonymi w tej książce. Pozostaje mieć nadzieję, że okaże się ona użyteczna – zarówno dla tych, którzy dopiero zaczynają swoją drogę, jak i dla tych, którzy są już na kolejnych etapach budowania startupu.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl